

OBCE INWAZYJNE GATUNKI ROŚLIN

RATUJMY RODZIMĄ FLORE!

WSTRZYMAJMY INWAZJĘ

Inwazyjne rośliny obcego pochodzenia to gatunki roślin, które zostały wprowadzone poza granicami ich naturalnego, aktualnego lub historycznego zasięgu, bezpośrednio lub pośrednio na skutek działania człowieka, i stanowią lub mogą stanowić zagrożenie dla różnorodności biologicznej. Gatunki takie mają zdolność do skutecznego rozmnażania oraz rozprzestrzeniania się na dużych obszarach i wypierania elementów rodzimej flory.

Wypieranie rodzimych gatunków może następować poprzez konkurencję o światło, wodę i sole mineralne oraz owady zapylające. Cechami sprzyjającymi inwazyjności są m.in.:

- zdolność kolonizowania siedlisk synantropijnych, półnaturalnych lub naturalnych,
- wysoka płodność osobników (generatywna i wegetatywna),
- trwałość nasion (tworzenie długotrwałych „banków nasion” w glebie),
- przystosowania do transportu nasion lub owoców przez wiatr, wodę i zwierzęta,
- wczesne przystępowanie do reprodukcji,
- odporność na skrajne warunki środowiskowe i ich gwałtowne zmiany,
- szybkie odtwarzanie uszkodzonych organów,
- produkcja substancji chemicznych wydzielanych do podłoża, które hamują wzrost innych roślin w bezpośrednim otoczeniu.

Skutki inwazji obcych gatunków roślin dla środowiska przyrodniczego mogą przejawiać się m.in.:

- zmianami składu gatunkowego biocenoz,
- stopniowym ograniczaniem roli gatunków rodzimych,
- zastępowaniem zespołów o zróżnicowanym składzie gatunkowym przez zbiorowiska zdominowane przez nieliczne gatunki,
- naruszeniem funkcji ekosystemów, w których nowe gatunki nie przejmują roli roślin wypieranych.

Obecnie, na poziomie globalnym, inwazyjne gatunki obcego pochodzenia są uważane powszechnie za jedno z największych zagrożeń dla różnorodności biologicznej, ustępujące pod względem ważności tylko utracie i degradacji siedlisk.

Wydano w ramach projektu finansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

OBCE INWAZYJNE GATUNKI ROŚLIN

RATUJMY RODZIMĄ FLORE!

JESZCZE NIE JEST ZA PÓŹNO

Drzewa i krzewy obcego pochodzenia były w przeszłości wprowadzane do lasów gospodarczych celowo, ze względów produkcyjnych oraz jako tak zwane domieszki biocenotyczne. Bywa też, że samoistnie przenikają do lasów z sąsiednich obszarów nieleśnych, na których są uprawiane jako gatunki ozdobne. Do najczęściej występujących w lasach drzew obcego pochodzenia, które stanowią lub mogą stanowić duże zagrożenie dla rodzimej przyrody, należą: dąb czerwony, czeremcha amerykańska i robinia akacjowa. Spośród krzewów gatunkiem stanowiącym największe zagrożenie jest róża pomarszczona, związana głównie z siedliskami suchymi, zasiedlająca tereny ruderalne, skarpy wzdłuż linii kolejowych i dróg oraz obrzeża lasów i pól. Stopień zagrożenia potęguje fakt, że gatunek ten powszechnie wykorzystywany jest jako roślina ozdobna, jadalna, lecznicza i do nasadzeń biotechnicznych (przy tworzeniu zieleni wzdłuż dróg, osłony przed wiatrem oraz ochrony gleby przed erozją).

Dąb czerwony *Quercus rubra*

Klon jesionolistny *Acer negundo*

Czeremcha amerykańska *Prunus serotina*

Robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*

Róża pomarszczona *Rosa rugosa*

Wydano w ramach projektu finansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

OBCE INWAZYJNE GATUNKI ROŚLIN

RATUJMY RODZIMĄ FLORE!

TO NASZ WSPÓLNY OBOWIĄZEK

Szacuje się, że 80% inwazyjnych gatunków roślin obcego pochodzenia zostało sprowadzonych do Europy jako rośliny ozdobne lub rolnicze. Z upraw czy przydomowych ogródków rozpoczęły one ekspansję do środowisk ruderalnych, półnaturalnych i naturalnych, wypierając z nich rodzime gatunki i zmieniając ich charakter i funkcje. Obecnie na terenie Polski opisano około 30 niebezpiecznych gatunków inwazyjnych, spośród stwierdzonych 939 gatunków obcego pochodzenia. Do roślin powodujących najpoważniejsze zmiany w ekosystemach należą m.in.: barszcz Sosnowskiego, rdestowiec ostrokończysty, niecierpek gruczołowaty, niecierpek drobnokwiatowy, nawłóć późna i kolczurka klapowana. Zwalczanie tych gatunków, podobnie jak i pozostałych gatunków inwazyjnych, powinno być priorytetowym działaniem służb zajmujących się ochroną przyrody oraz całego społeczeństwa.

Wydano w ramach projektu finansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej